

Frokostmøte om klager på standpunktkarakter

Heidi Kragerud

Mette Caspersen

Statsforvalteren i Innlandet

23.09.2026

Foto:

Tallenes tale

168

110 klager fra videregående skoler

58 klager fra grunnskoler

Inklusive private skoler

Videregående skole

Foto: Stocbilde

110 klager (8 fra private skoler)

- 104 i fag
- 6 på IV

Idrettsfag – ulike typer

Kroppsøving

Engelsk

Norsk muntlig og skriftlig

Grunnskole

58 klager (1 privat skole)

- 56 på fag
- 1 i orden/oppførsel
- 1 avvist

Mat og helse

Kroppsøving

Norsk

Matematikk

Hva vi ser i sakene

- Økt forståelse for standpunktvurdering
- Økt kunnskap om kravene i forskrift ved klage på standpunktklager
- Bedre struktur i dokumentasjonen

Hva ser vi i sakene, forts.

Elevene klager på

- karakteren
- manglende tilrettelegging og manglende kommunikasjon med lærer
- manglende overføringer av informasjon ved lærerbytter
- underveisvurdering og manglende vurderingsgrunnlag

Hva avgjør om vi opphever et vedtak?

Når faglærers redegjørelse

- ikke har beskrivelser om hva som er elevens samlede kompetanse i faget
- kun bruker grad av måloppnåelse
- ikke har vist til at grunnlaget er kompetansemålene i faget, rett læreplan
- trekker inn utenforliggende forhold
- i IV saker ikke har varslet

Klage på standpunktkarakter i fag

(opplæringsforskriften § 10-4, jf. § 9-16)

Statsforvalteren som klageinstans ser på skolens saksbehandling.

Det betyr at vi ser om reglene i § 9-16 er fulgt.

- Faglærer setter standpunktkarakter etter reglene i forskriften. **Faglærers redegjørelse** skal vise til hvordan reglene er fulgt.
- Rektor skal godtgjøre i **skolens uttalelse** at faglærer har fulgt reglene.

Sluttrapport fra prosjektet EVA2020

Henning Fjørtoft: Vurdering er et tveegget sverd

- kommunisere mål og forventninger
- kartlegge eksisterende kunnskaper og ferdigheter
- følge elevenes fremgang
- motivere til innsats
- dokumentere utbytte

- styrer læring i bestemte retninger
- innsnevrer læringen
- ikke alt som teller, kan telles
- kan skape stress og angst
- politisk interesse for resultater, ikke utgangspunkt eller prosesser

Screenshot fra Udir.no at 08:25

SKJØNN I VURDERING

– nødvendig, men ikke fritt

FORMÅLET MED VURDERING

- fremme læring og lærelyst underveis
- gi informasjon om elevens kompetanse underveis og ved slutten av opplæringen

MUNTLLIG

SKRIFTLIG

PROBLEMLØSNING

SAMARBEID

PROFESJONELT SKJØNN

TOLKE • VURDERE
• VEIE • SE SAMMENHENG

UTVIKLES I PROFESJONSFELLESSKAPET

- drøfte elev eksempeler
- avklare nivåforståelse
- kalibrere vurderinger
- bygge felles praksis

Gir mer likeverdige og pålitelige vurderinger

GODT SKJØNN KJENNETEGNES AV:

- kan forklares og begrunnes
- bygger på relevant dokumentasjon
- ser ulike prestasjoner i sammenheng

I STANDPUNKTVURDERINGEN MÅ VI KUNNE SVARE PÅ:

- Hva har eleven vist kompetanse i?
- Hvordan er kompetansen vurdert?
- Hvordan er ulike prestasjoner sett i sammenheng?
- Hvorfor ble det denne karakteren?

RAMMER SOM STYRER SKJØNNET

OPPLÆRINGSLOVEN

Elevenes rett til opplæring og vurdering – og skolens plikter

FORSKRIFTEN

Detaljerer krav til vurdering og saksbehandling

LÆREPLANVERKET

Kompetansemål og kjerneelementer – hva eleven skal mestre

SKJØNN OG RETTSSIKKERHET HØRER SAMMEN

Felles, faglig begrunnede vurderinger gir forutsigbarhet, likebehandling og trygghet for elever, foresatte og lærere.

MÅLET ER IKKE Å FJERNE SKJØNNET, MEN Å UTVIKLE ET FELLES PROFESJONELT SKJØNN

Tiltak kort og lang sikt

- Styrke kunnskapsgrunnlaget
 - [Forskning på standpunkt](#) (publisert 2026)
 - Forskning på [digitalisering, læring og vurdering](#)
 - [FoU-opppdrag om kvalitet, karakterinflasjon og segregering i ulike private og offentlige videregående skoler](#) (KD)
 - Nytt forskningsprosjekt i prosess (2026)
- Tydeliggjøre rammene rundt standpunktvurdering
 - Vurdere endringer i regelverket
Vurdere veiledende rammeverk/veiledning som støtte til regelverket
 - Utprøving ev forsøk
 - Kjennetegn på måloppnåelse i flere fag?
- Utvikle støtteressurser på Udir.no
(inkl. om KI og vurdering)
- Utredninger av spesifikke problemstillinger og/eller fag
 - I gang med kroppsøvningsfaget
- Styrke kompetansen
 - Hovedansvar: Lokalt (SKK) og lærerutdanningen

Takk for oss

Statsforvalteren i Innlandet

23.09.2026